

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 6.10.2006
COM(2006) 577 végleges

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a Togói Köztársasággal a Cotonou-i Megállapodás 96. cikke alapján folytatott konzultáció lezárásáról szóló 2004/793/EK tanácsi határozat módosításáról

(előterjesztő: a Bizottság)

INDOKLÁS

Figyelembe véve, hogy Togóban ismételtelen nem tartották tiszteletben a demokratikus elveket és az emberi jogokat, az Európai Unió 2004-ben megállapította, hogy a politikai helyzet megsérti a felülvizsgált Cotonou-i Megállapodás¹ 9. cikkében említett lényegi elemeket, és a megállapodás 96. cikke értelmében konzultációt folytatott a Togói Köztársasággal.

E konzultáció keretében a togói kormány 22 kötelezettséget vállalt a demokrácia helyreállításának, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése területén, amelyek a következőket írják elő:

- A demokratikus viszonyokhoz való visszatérés a hagyományos ellenzékkel és a civil társadalommal folytatandó nemzeti párbeszédben, a választási eljárás alapjainak felülvizsgálata. A helyhatósági és országgyűlési választások az új választási keret alapján szerveződnek. A decentralizációs folyamat ösztönzése a demokratizálási folyamat erősítését szolgálja.
- Az emberi jogok és alapvető szabadságjogok erősítése. A kormány garantálta a kínzás, az embertelen és megalázó bánásmód mellőzését, a jogot a szabad véleménynyilvánításra és információhoz való hozzáférésre, a gyülekezési jogot, illetve a szabad helyváltoztatás jogát. Tervbe vették még a Nemzeti Emberi Jogi Bizottság, illetve az Audiovizuális Ágazat és a Kommunikáció Legfelsőbb Hatósága alapszabályának és mandátumainak felülvizsgálatát, valamint a politikai fogva tartottak szabadlábra helyezését, az előzetes szabadságelvonás alatt állók iratanyagai vizsgálatának felgyorsítását.
- A jogállam és a bírósági szervezetrendszer megerősítése.

A 2004. év végén megalapozott erőfeszítéseket és számos kötelezettségvállalást tettek vagy helyeztek kilátásba.

Eyadema elnök 2005. február 5-i halála az országot újabb politikai válsághelyzetbe sodorta, melynek eredményeként számos kötelezettségvállalás háttérbe szorult és az emberi jogok az eddigieknél súlyosabb helyzetbe kerültek, különösen a 2005. február 6-i „alkotmányos” államcsíny és a 2005. áprilisi elnökválasztás idején. A források 150 és 500 közé teszik a halottak számát. Az országban tomboló erőszak miatt 40 000 togói menekült Beninbe és Ghánába. Ezt a helyzetet konstataálta a Tanács határozata alapján 2005 júliusában kiküldött első felügyeleti misszió is.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 2005 júniusában tényfeltáró missziót küldött az országba, 2005 szeptemberében pedig közzétették az emberi jogoknak Togóban a választások előtt, alatt és után történt megsértéseiről szóló jelentését. Ez a jelentés különösen a jogtalanul követelőkkel szembeni büntetlenséget és a hatalom megőrzéséért harcoló párt szolgálatába állított hadsereg szerepét leplezi le.

Az ellenzék vitatja a megválasztott új elnök, Faure Gnassingbé legitimitását. Az Európai Parlament 2005. május 12-én ez irányban állásfoglalást fogadott el.

---

¹ HL L 287., 2005.10.28., 4. o.

A nemzetközi közösség nyomására az új elnök nyitási politikát kezdett folytatni. Június 8-án a mérsékelt ellenzék egyik tagját nevezték ki miniszterelnöknek, és 2005. június 20-án olyan kormány alakult, amelyben a mérsékelt ellenzék több tagja is miniszteri tárcát kapott. Az igazságügyi tárca élére is ellenzéki minisztert választottak. Gnassingbé elnök és a kormány politikai terveik középpontjába helyezte az Európai Uniónak tett 22 kötelezettségvállalást.

Azóta szabályos és jelentős fejlődések mentek végbe a kötelezettségvállalások betartásának irányában, és figyelmet szenteltek a 2005-ös események kimenetelével, valamint a hadsereg és a menekültek szerepével kapcsolatos két új kérdésnek is. Ezeket a fellépéseket nehezítette a hatalomban és a fegyveres erőkben tevékenykedő konzervatív szárny jelenléte.

A 2006 márciusában indított második felügyeleti misszió és a 2006 augusztusáig foganatosított legutóbbi politikai előrelépések tükrében a legfőbb műveletek a következőképpen foglalhatók össze:

- A média területén megemlítenő a 2004. augusztusi új sajtókódex alkalmazása, amelyet az alrégió egyik legliberálisabb törvénykönyveként tartanak számon, a személyi kultusz megszüntetése és a pártok szóhoz jutása révén a hivatalos sajtó helyzetében beállt javulás, valamint az Audiovizuális Ágazat és a Kommunikáció Legfelsőbb Hatóságának átalakítása;
- Az igazságszolgáltatás területén Faure elnök 2005 augusztusában határozott beszédben leplezte le a lassú és korrump igazságügyi rendszert. A 2005-ös események során letartóztatott politikai fogva tartottakat, az ésszerűtlenül hosszú ideje előzetes letartóztatás alatt lévőket, valamint a 2001 óta titokban fogva tartott 11 katonát szabadon engedték. A börtönökben javultak a fogvatartás körülményei, az UNDP-vel igazságügyi reformprogramot véglegesítettek, amelynek végrehajtása megkezdődött;
- Valódi belpolitikai párbeszéd folyt 2006 áprilisa és augusztusa között a loméi keretegyezmény adta hagyományos ellenzékkel, amely az ellenzék kérésére nyitott napirenddel a választási rendszer kérdésén túl a következő területeket tárgyalta: intézményi kérdések, a hadsereg reformja, a menekültek problémája és a legutóbbi elnökválasztások vitatott kiírása. E párbeszéd eredménye az augusztus 20-án az összes résztvevő által aláírt, a fenti kérdések mindegyikét tárgyaló, globális politikai egyezmény lett.
- A togói hatóságok a togói fegyveres erők reformjára irányuló lépéseket kezdték, szétválasztották a honvédelmi funkciókat a belbiztonsági funkcióktól és korlátozták a hadseregnek a polgári életben betöltött szerepét; folyamatban van a fegyveres erők új alapszabályzatának felállítása; 2006 májusában polgári személyekkel váltották fel az állami pénzügyi hivatalok élén álló katonákat, különösen a vám- és az adóigazgatóságokon; a rendőrségi és csendőrségi létszámok megerősítése nem volt teljesen átlátható, de ebben a tekintetben a helyzet valószínűleg javulni fog.
- Ami a menekülteket illeti, a fő problémát az jelenti, hogy bizalmi légkört kell teremteni ahhoz, hogy vissza tudjanak térni; a kormány a menekültek visszatérését segítő tervet fogadott el és úgy határozott, hogy felfüggeszti a bűncselekménnyel vádolhatók elleni eljárásokat. 2006 júliusában-augusztusában a politikai oldódás légköre az ilyen menekültek jelentős számú visszatérésének megindulásában mutatkozott meg.

A büntetlenség elleni harcról szóló 2-6. kötelezettségvállalás kérdése továbbra is nyitott. A túlzott követelésekkel fellépők ellen semmilyen szankció nem érzékelhető. E tekintetben

ugyanakkor lényeges és biztató pozitív lépést jelent az ENSZ Emberi Jogi Főbiztossága loméi irodájának megnyitása.

A demokrácia helyreállításának területén a togói belügyi dialógus keretében konszenzusos politikai megállapodást értek el. Az aláírt szöveg az országgyűlési választásokat lehető tevő választási keret meghatározására helyezi a hangsúlyt. Túlmutat az Európai Uniónak tett kötelezettségvállalásokon azzal, hogy olyan alapkérdéseket is tárgyal, amelyek hozzájárulnak a tartós nemzeti megbékélés felé vezető fejlődéshez, így az alkotmányreformra és a hadseregre vonatkozó kérdéseket.

Ami a Togóval való együttműködés folytatásának fókuszában álló országgyűlési választásokat illeti, meg kell jegyezni, hogy a két felügyeleti misszió során a partnerek többsége megerősítette, hogy idő kell ahhoz, hogy jól meg tudják szervezni, különösen hiteles választási összeírással. A jelenlegi országgyűlés lejárt 2007 novemberében ugyanakkor határidő is.

A togói hatóságok által határozottan véghezvitt fellépések pozitív irányban haladnak. A 2005 első félévében tapasztalt politikai válság nem tette lehetővé, hogy a 22 kötelezettségvállalásra előirányzott ütemtervet betartsák, a jelenlegi dinamizmus azonban arra enged következtetni, hogy 12-24 hónapon belül be fogják tartani ezeket a vállalásokat.

Az előzőek fényében és a Cotonou-i Megállapodás 9. és 96. cikkének megfelelően a Bizottság azt javasolja a Tanácsnak, hogy a 2004. november 15-i tanácsi határozat érvényességi idejét 24 hónappal hosszabbítsák meg, az előző EFA-k maradványait illetően a megfelelő intézkedéseket korlátozottan igazítsák ki és következőképpen fogadják el a mellékelt határozatot.

A TANÁCS HATÁROZATA

a Togói Köztársasággal a Cotonou-i Megállapodás 96. cikke alapján folytatott konzultáció lezárásáról szóló 2004/793/EK tanácsi határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a Cotonou-ban 2000. június 23-án aláírt, egyrészt az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészt az Európai Közösség és tagállamai között létrejött² és Luxembourgban 2005. június 25-én felülvizsgált partnerségi megállapodásra³ és különösen annak 96. cikkére,

tekintettel a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői között az AKCS–EK Partnerségi Megállapodás végrehajtását követően meghozandó intézkedésekről és a követendő eljárásokról kötött belső megállapodásra⁴ és különösen annak 3. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A Togói Köztársasággal a Cotonou-i Megállapodás 96. cikke alapján folytatott konzultáció lezárásáról szóló, 2004. november 15-i 2004/793/EK tanácsi határozat⁵ az elfogadásától számított 24 hónapos érvényességi időt ír elő a megfelelő nyomon követési intézkedésekre.
- (2) Az Eyadema elnök halálát követő 2005-ös politikai válság váratlan esemény volt, amely megkérdőjelezte a togói kormány által vállalt kötelezettségek végrehajtásának kezdeti ütemtervét, és megakadályozta, hogy a rögzített célkitűzéseket az eredetileg előírt határidőn belül teljesítsék.
- (3) E nyomon követési időszak végén számos kötelezettségvállalást betartottak, és a fennmaradó fő kötelezettségvállalások területén konkrét kezdeményezések történtek. Ugyanakkor a Cotonou-i Megállapodás lényeges elemeinek tekintetében több fontos intézkedést kell még foganatosítani.

---

² HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

³ HL L 287., 2005.10.28., 4. o.

⁴ HL L 317., 2000.12.15., 376. o.

⁵ HL L 349., 2004.11.25., 17. o.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

A Togói Köztársasággal a Cotonou-i Megállapodás 96. cikke alapján folytatott konzultáció lezárásáról szóló, 2004. november 15-i 2004/793/EK tanácsi határozat érvényessége 24 hónappal, 2008. november 15-ig meghosszabbodik. Hathónaponként rendszeresen újra lesz vizsgálva.

2. cikk

A 2004/793/EK határozatban elfogadott, a Cotonou-i Megállapodás 96. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerinti megfelelő intézkedések változatlanok maradnak, figyelembe véve az e határozat mellékletében szereplő levéltervezetben pontosított kiigazításokat.

3. cikk

Ez a határozat elfogadása napján lép hatályba. Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

MELLÉKLET

A miniszterelnök, a Togói Köztársaság kormányfője részére

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az Európai Unió nagy jelentőséget tulajdonít a Cotonou-i Megállapodás 9. cikke rendelkezéseinek. Az emberi jogok, a demokratikus alapelvek és a jogállamiság alapelveinek tiszteletben tartása, amelyre az AKCS-EU partnerkapcsolat épül, a fent említett megállapodás alapelemei közé tartozik, következésképpen kapcsolataink alapjainak tekinthetők.

Az Európai Unió 2004-ben megállapította, hogy Togóban a politikai helyzet ezen alapelemek megsértését hozta, és 2004 áprilisában a megállapodás 96. cikkének értelmében konzultációkat nyitott, amelyek keretében 22 kötelezettségvállalást tettek. E konzultációk során következtetésekre jutottak, amelyeket egy 2004. november 15-i levelezésben közöltek a kormányfővel.

A megfelelő intézkedésekhez 24 hónapos nyomon követési időszakot írtak elő, amely 2006. november 14-én jár le. Ezen időszak alatt erősebb politikai párbeszéd folyhatott, amelyekről többek között a Tanács és a Bizottság 2005 júliusában és 2006 márciusában indított, közös nyomon követési missziói számoltak be.

A kötelezettségvállalások nyomon követése a helyzet 2004 végi jelentős javulását mutatja, amelyet Eyadema elnök halála utáni 2005-ös események hatására megindult romlás követett. 2005 júniusától nyitási politikát kezdtek, a jelenlegi mérleg szerint pedig a helyzet jelentősen és szabályosan javul a nemrégiben kötött globális politikai megállapodás mintájára, amelyhez gratulálunk a togói hatóságoknak és a politikai élet összes szereplőjének.

A fő kezdeményezések közül különösen a következőket jegyezzük meg:

- az ellenzék tagjait is befogadó nyitási kormányzat felállítása;
- az új sajtókódex hatályba léptetése, a hivatalos média szintjén az aktualitások kiegyensúlyozottabb lefedésére tett erőfeszítés, valamint az Audiovizuális Ágazat és a Kommunikáció Legfelsőbb Hatóságának első átalakítása;
- igazságügyi reformprogram elfogadása, a 2005-ös események során letartóztatott politikai fogva tartottak szabadon bocsátása és a fogvatartás körülményeinek javulása;
- valódi belpolitikai párbeszéd folytatása, amely nyitott napirend keretében valamennyi párt számára lehetővé tette az összes vitás pont megközelítését; E párbeszéd eredményeképpen a résztvevők ez év augusztus 20-án politikai megállapodást írtak alá. Az aláírt szöveg célja, hogy alapot nyújtson a tartós nemzeti megbékélés számára, és túlmutat az Európai Uniónak tett kötelezettségvállalásokon. A választási eljáráson és a büntetlenségen kívül az alkotmány- és hadseregreformra vonatkozó kérdéseket is tárgyalja;
- 2006. július 10-én egyetértési nyilatkozatot írtak alá az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosságával a loméi iroda megnyitásáról, amelynek feladata, hogy segítse a kormányt és kövesse az emberi jogi kérdéseket Togóban.

Megjegyezzük azt is, hogy nem közvetlenül a 22 kötelezettségvállalásra irányuló, de azokhoz kapcsolódó lépéseket is tettek. Ezek a hadseregben a honvédelmi funkciókat a belbiztonsági funkcióktól elválasztó reform, valamint a menekültkérdés, amelyben az első lépés a bizalom visszaállítása.

Nem kétséges, hogy a megtett lépések összessége hozzá fog járulni ahhoz, hogy a demokrácia helyreálljon és az emberi jogokat tiszteletben tartsák, és mindezek a vállalt kötelezettségek megvalósítása felé haladnak.

Ebben az összefüggésben az Európai Unió közölni kívánja külön elvárásait, amelyek a következők:

- a megtett előrelépések megszilárdítása, amelyet a következő választások alkalmával vissza kell igazolni;
- az összes párt által elfogadott és a globális politikai megállapodásban megfogalmazott választási eljárás végrehajtása, amely lehetővé teszi, hogy szabad és átlátható országgyűlési választásokat tartsanak;
- a politikai pártok finanszírozását megszervező jogi keret meghatározása;
- a decentralizációs folyamat folytatása;
- az előző, 2004. november 15-i levelezésünkhöz csatolt 2-6. kötelezettségvállalásban jelzett büntetlenség elleni harc kérdésének kezelése, valamint a 2-1. kötelezettségvállalásban kiemelt emberi jogok tiszteletének garantálása;
- A Nemzeti Emberi Jogi Bizottság alapszabályainak és összetételének felülvizsgálása.

Az Európai Unió, amely tudatában van a Togóban elindult pozitív dinamizmusnak és felmérte a még bejárando utat, úgy határozott, hogy a 2004. november 15-i határozat érvényességi idejét 48 hónapra hosszabbítja, hogy a togói hatóságok számára lehetővé tegye az összes kötelezettségvállalás teljesítését.

Ebben a tekintetben az előző, 2004. november 15-i levelezésünkben közölt megfelelő intézkedések továbbra is hatályosak.

Ennek keretében a 6. és 7. EFA maradványait a megfelelő intézkedésekben meghatározott célkitűzések alapján fogják felhasználni az országgyűlési választások lebonyolításának támogatására, a többek között a 22 kötelezettségvállalás teljesítésének támogatására szánt technikai együttműködési program finanszírozására, az igazságügyi reformprogram és az emberi jogok tudatosítására irányuló program támogatására, valamint a kiemelten munkaerőigényes munkák szociális programjának finanszírozására.

Kérem, Miniszterelnök úr, fogadja legmélyebb nagyrabecsülésünk kifejezését.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én

a Bizottság részéről

a Tanács részéről